

Оразагъыз къабыл болсун!

Шабат кюн, 2014 жылны 26-чы июлю

№ 148 (19549)

Багъасы 10 сомду

ЗАМАН

Газета издается на балкарском языке с 1924 года

Интернет-версия: zaman.smikbr.ru

КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ
ПАРЛАМЕНТИНИ ЭМ ПРАВИТЕЛЬСТВОСУНУ ГАЗЕТИ

ВРЕМЯ

ГАЗЕТА ПАРЛАМЕНТА И ПРАВИТЕЛЬСТВА
КАБАРДИНО-БАЛКАРСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны къуллугъун болжал- лы халда толтургъан Ю.А.Коковну Ораза байрам бла АЛГЪЫШЛАУУ

Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини бла Правительствосуну атларындан, кесим энчи да Къабарты-Малкъарны муслийманларын сыйлы Рамазан айда ораза тутуу бошалганы бла байламлы жарыкъ байрамлары бла алгъышлайма.

Республиканы муслийманлары граждан обществовну айнытугъа эм кючлеуге тийишли юлюш къошдыла, кеслерини жарыкъландыруу ишлери, шендюго жаш тѐлюню юйретиуге тири къатышулары бла ёсюп келген жаш адамлага жашауда тюз жолну сайларларына себеплик этедиле. Исламны адепкъылык жаны бла онгары миллетлени эм динлени араларында тутухчулукъ болуруна бурулдула.

Ораза байрамны бу жарыкъ кюнюнде Къабарты-Малкъарны муслийманларына, битеу жамауатына саулык, мамырлык эм къолайлы жашау тежейме!

Ю. КОКОВ,

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны къуллугъун болжаллы халда толтургъан.

Оразагъа аталган материал
3-чю бетде басмаланды.

Р.И.Абазовну «Къабарты- Малкъар Республиканы аллында къыйыны ючюн» орден бла саугъалауу юсюнден Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны УКАЗЫ

Къабарты-Малкъар Республиканы къыраллыгъын тохташдыругъа, граждандланы эркинликлерини эмда праволарын жалчытыгъа уллу къыйын салганы ючюн **Абазов Руслан Исметовични** «Къабарты-Малкъар Республиканы аллында къыйыны ючюн» орден бла саугъаларгъа.

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны къуллугъун болжаллы халда толтургъан **Ю. КОКОВ**

Нальчик шахар
2014 жылда 25-чи июньда
№1518-УГ

Кенгеш

Юрий КОКОВ:

Республиканы халкъы право низамны сакълауу органларындан бютюн къыйматлы ишлеулерин излерге эркинди

Тюнене къоркъуусулукъну эмда право низамны жалчытыгъа аталып, КъМР-ни Башчысыны къуллугъун болжаллы халда толтургъан Юрий Коковну башчылыгы бла уллу координация кенгеш болгъанды. Аны ишине РФ-ни Президентини Север-Кавказ федеральный округда толу эркинлик келечисини Аппаратыны баш федеральный инспектору Алексей Вербицкий, КъМР-ни Парламентини бла Правительствосуну, судлени, жер-жерли администрацияланы, право низамны сакълауу, дин, басма органланы оноучу къуллукчулары къатышандыла.

Ишни башлай, Юрий Коков бу жыйылы республиканы халкъыны жашау магъаналы вопрослары сюзюлюр ючюн бардырылганын, экономиканы айныуу къоркъуусулукъгъа, право низамгъа кѐре болганын айырып айтханды. Ол кюч структурала арт жыллада ишлерин тирилтгенлерин, аны хайырындан а экономиканы кѐрюмдюлерини асламысы игиленнгенин чертгенди. Анга шагъатха былай шартла да келтиргенди: быйыл март-апрель айлада промышленный индекс 68,9 процентден 106,7 процентге жетгенди, эл мюлк продукцияны ёлчечи 1,1 процентге ёсгенди эмда 8,4 миллиард сом болгъанды. Аладан сора да, къурулуш ишлени бла сатуу-алууну ёлчелери

20,5 эмда 4,8 процентге, иш хакъ 10,4 процентге ёсгенди. Туугъанла ёлгенледен эсе 1,5 кереге кѐп болгъандыла. Ол а Россейдеги кѐрюмдюледен эсе 16 процентге кѐпдю. Налогладан битеу бюджетлеге тюшген файда да 20 процентге аслам болгъанды.

-Ала, чертип айтыргъа сѐе, биринчи, артыкъ уллу болмагъан атламларыбыздыла, бизни борчубуз аланы сакъларгъады эмда ёсдюре барыргъады, -дегенди Юрий Александрович. - Андан сора да, бизге жангы ишти жерле къуаргъа, профессионал кадрла хазырларгъа, санаторий-курорт фондларыбызда, туризм комплексед жангыртуу ишле бардырыргъа, инвестицияла не къадар кѐп келирча онгла

къуаргъа тюшерикди. Россейни Президенти В.В.Путин бла кѐп болмай бардырылгъан тюбешююмде ол республиканы экономикасын андан ары айнытуу жаны бла башламчылыкларыбызгъа да предложенияларыбызгъа ыраза болгъанды, аланы къабыл кѐргенди. Шендю биз аланы жашауда бардырууну амалларын бла онгарын излейбиз.

Жамауат низамны бла аманлыкчылыккъа къажу кюрешни болумларына багъа биче, экстремизмге бла терроризмге къажу кюреште жетишимле болгъанларын белгилерге сѐе. Федеральный эм республикалы власть органланы къыйматлы мадарла этиулерини эмда кюч структураланы тирилликлерини хайырындан криминоген болум игиленнгенин айтыргъа болукъбуз. Бу ишге граждан обществовну институтлары бла дин организацияла да уллу себеплик этгенди.

Кѐп жылланы ичинде бандит къауумланы тунчукъдургуу, аланы ресурс эмда ырысхы онгарын азайтыргъа, къуруу структураларын бузаргъа биринчи кѐре къолдан келгенди.

(Ахыры 2-чи бетдеди.)

Хурметлеу

Озган орта кюн Къабарты-Малкъар къырал аграрный университетде къуанчлы жыйлыу болганды. Анда окъуу юню айырмалы бошагъан жаш адамлагъа къызыл дипломла берилгендиле. Алагъа быйыл 122 жаш бла къыз тийишли болгандыла. Кѳплеге уа дипломла бла бирге «Окъууда бийик жетишимлери, университетни жамауат жашаууна тири къатышханы ючюн» деген жазулары бла сыйлы белгиле да берилгендиле. Аны бла да къалмай, бюсюреу къагъытла ата-аналагъа да берилгендиле.

Мен а айырмалылары араларында онтогуз таулу жаш бла къыз, ол санда ауур атлетикадан чемпион, спортну устасы Геккиланы Таукъан, Ахматланы Назир хажини къызы Асият да болгъанларын къууанып белгилерге сюеме.

Жаш адамланы жетишимлери бла алгъышларгъа КъМР-ни эл мюлк министри Мухамед Шахмурзов, республиканы

Ал жыллада вузгъа башчылыкъ этип тургъан Мухамед Шахмурзов а, элде билимли специалистле жетишегенлерин айтып, ала ол кемчиликни кетериге себеплик этерлерине ышанганды. «Мен кѳп жерледе болганма, кѳпню да кѳргенме, алай бизни бу окъуу ююбюз кѳплени алларында баргъанын кѳргенме. Аны бошагъанла шѳндю тюр-

Айырмалылагъа - КЪЫЗЫЛ ДИПЛОМЛА, АТА-АНАЛАГЪА - ЫСПАС

Билим беруу, илму эмда жаш тѳлюню ишлери жаны бла министрствону бѳлюмюню таматасы Таумурзаланы Аслан да келген эдиле.

«Сиз ызыгъыздан келликлеге юлгюсюз. Билимизни андан ары ѳсдюре барырсыз деп ышанама. Анга бизни вузда битеу онгла бардыла, деп, Къабарты-Малкъар къырал аграрный университетни ректоруну къуллугъун толтургъан Аслан Апажев, 2013 жылда бу окъуу юй, къыралны он айырмалы университетини санына кирип, алтынчы жерге тийишли болгъанын эсге салганды. Ол быллай ариу къылыкълы сабийле ѳсдюрген ата-аналаны да унутмагъанды, алагъа ыспас этгенди.

Къызыл дипломгъа тийишли болгъан Ахматланы Назир хажини къызы Асият.

лю-тюрлю ишледе, къуллукъллада да бел жарыкълы урунганларын билеме, ала бла ѳхтемленеме», - дегенди.

Таумурзаланы Аслан, проректор Къудайланы Руслан да кеслерини алгъыш сѳзлеринде шѳндюню жаш адамла мындан ары да жашауларында хар жаны бла да айырмалы болурларын тежегендиле.

ХОЛАЛАНЫ Марзият.

СУРАТДА: башында- Байдаланы Жаннет къызыл дипломгъа тийишли болганды.

Тюбешину

Сакъатлагъа себеплик тапдырыр умутда

Къабарты –Малкъарны Жамауат палатасы-ны уруну эм социальный политика жаны бла комиссиясы къатышып Чегем районда кенгеш боллукъду.

Тюбешинде Сакъатлагъа ишчи жерле къурау къырал социальный политика эм « Доступная среда в Кабардино – Балкарии»-деген республикалы целевой программа жашауда къалай бардырылгъанларны юсюнден соруулагъа къараллыкъды.

Жыйлыуыгъа КъМР-ни Уруну эм социальный айнытыу министрствосуну, Чегем району администрациясыны, Адамланы иш бла жалчытыу жаны бла къырал комитетини, Пенсия фондну, организацияланы келечилери эм башхала къатышырыкъдыла. Мында комплекс халда сакъатлагъа эм башха сауулукълары болмагъан къауумлагъа жамауатха тири къатышырча эм урунургъа болушурча амалланы ачыкъларыкъдыла.

Мероприятие 30-чу июлда онбеш сагъатда, Чегем району Администрациясында ѳтерикди.

Адреси: Чегем шахар, Бахсан атлы орам, 3-чю юй.
Телефон: 89287169702

ЭСЕПЛЕ ЧЫГЪАРЫУ

Жарашдырыуучу сюгледе къагъытланы асламысы жолда жюрюню жорукълары бла байламлыдыла

Жарашдырыуучу сюгле быйылны биринчи жарымында къарагъан ишлерини эсеплери чыгъарылгандыла. Алагъа кѳре, алты айны ичинде КъМР-ни жарашдырыуучу судьяларыны къолларына 47 581 иш тюшгенди. Ол а былтырны бу кезиуден эсе 3.958-ге кѳндю. Аладан 45.063-сюне къаралып бошалганды эмда тийишли онуо чыгъарылганды.

Уголовный ишлени юслеринден айтханда, аланы саны 10 процентге ѳсгенди эмда 524-ге жетгенди. Аладан 345-сине кѳре ахыр онуо этилгенди, 133-сю тохтатылганды. Сюд жууалха тартыргъа деп онуо чыгъаргъанланы саны 327 (27 адамгъа кѳп) болганды.

Эсепле кѳргюзтгенлерича, уручулукъ, хыйлалыкъ, экономика бла байламлы аманлыкъла этип сюгле тюшгенлени саны ѳсгенди. Ишсизлени, сакъатланы, наркоманланы араларында аманлыкъла этгенле уа иги кесекге азайгандыла. Биреуну саулугъуна билип хата салгъанла, сюд эм башха виледе органланы келечилерине къажуу аманлыкъла да азыракъ болгандыла.

Граждан ишлени саны уа 16 процентге кѳбейгенди. Битеу да 23 670 ишге къаралганды. Аладан 22.499-су ахырына жетдирилгенди. Мында налог

органланы исклери, ююрню чачылыуу, иш хакъ тѳленмегени бла байламлы ишле азайгъанларын белгилерчады. ЖКХ-гъа, Пенсия фондха борчлу болгъанланы, алиментле тѳленмегени ишлери уа кѳбейгенди (40,30 эмда 10 процентге).

Жарашдырыуучу судьяла къарагъан ишлени араларында жолда жюрюню жорукъларына бузукълукъ этиу бла байламлыла артыкъда кѳндюле. Эсепле кѳргюзтгенлерине кѳре, эсирип рульгъа олтургъан, правалары болмай машина жюрютген, мардадан терк баргъан, темир жолдан эркин этилмеген жерден ѳтген водителъле азаймадыла.

Предприниматель ишлерин къырал регистрациялары неда энчи эркинликлери болмай бардыргъанланы саны да ѳсгенди -18 процентге. Былтыр бу кезиуде аллайла бла байламлы ишле 884 болгъан эселе, быйыл -1.079-гъа жетгенди. Ол бузукълукъла ючюн 16.092 адам жууалха тартылганды: 12.955-сине тазир, 1.530-суна административ арест салыннганды, 1.319-суну предпринимательлик этерге энчи эркинликлери сыйырылганды, 206 адам да борчлу халда ишлерге жиберилгенди.

Басмагъа ТЕКУЛАНЫ Хауа хазырлагъанды.

КАРАТЕ

Сотталаны Мираны юсюнден газет окучуларыбыз хазна зат билмейдиде. Каратечи кыз кыатышхан эришулеринден биринчи жер алмагъанлай хазна кыайтмагъанды. Ол жетишимли спортчу боллугун а тренерле эртте окыуна ангылагъан эдиле. Мира спортха кыалай келгенин, ол кесине кыалай борчла салганын билир ючюн, биз аны бла ушакъ бардыргъанбыз.

- Мира, биз сени бла жууугъракъ шагъырей болургъа сюебиз. Каратени сайларгъа санга ким болушханды?

- Мен спортха тогузжыллыгымда келгенме. Тюсюн айтсам а, биринчи атламылары каратени кёкүсинкай деген тюрлюсю бла Борчаланы Илиясны кыолунда этгенме. 13-жыллыгыма сары бел бау кыолу болама. Алай 9-чу классдан сора биз Терс-Къолдан Тырныауузгъа кёчезибиз. Анда гуманитар-техника колледжде окуйма, кюрешгеними да кыоймайма. «Геолог» спорт арада Рустам бла Руслан Нахушевдени кыолларында

«Алыкъа мени эм магъаналы хорламым алдады»

жарау этеме. Ызы бла Евгений Могиловецни тилеги бла «Карате-до WKF» деген секциягъа кёчеме.

2013 жылда Къарачай-Черкесни Усть-Джегута деген шахарында ётген СКФО-ну «Надежда Кавказа» атлы эришулеринде биринчи жер алама. Июнь айда Ейск шахарда «Звезда Приазовья» деген эришуде эки алтын майдалгъа тийишли болама. Бюгюнлюкте уа Кисловодск шахарда ётерик СКФО-ну чемпионатына хазырлана турама. Анда кюреш кыйыныракъ боллукъ сунама. Нек дегенде, бюгюннге дериманга акъылбалыкъ болмагъан категорияда эриширге тышгенди. Энди уа мен 18-20-жыллыкъ кызыланы араларындагы биринчиликке кыатышырыкъма. Андан сора уа Орёл шахарда Россейни чемпионаты ётерикди. Ары барыргъа да таукелме. Мени тюрлю-тюрлю эришулеге терк-терк чакъырадыла. Аланы бир кыауумуна барыргъа онг тапмай да кыалычума.

- Карате уа санга не бла былай жууукъду?

- Мен Кытайны, Японияны, Коре-

яны миллет тутушларын бек жаратама. Ала адамны санын, чархын, агъачын болмагъанча кыарулу, гиртчи этедиле. Биринчи тхэквондо бла да кюрешгенме, алай жаным а карате-догъа тюррелип кыалгъанчады.

- Кыз тиширугъа жарау этген а кыйын тюрлюлюдю?

- Угъай. Мен алай бек кыйналмайма. Жараугъа берилген эки-юч сагъат асыры терк ётгенча да кёрюнеди. Жарау этген заманым да манга солугъанчады. . Телгенде, кыармашханда тюрлюлюдю да жашау?!

Бизни юйде бек сюедиле спортну. Къарындашым боксёрду, экиге айланганым а - Курамагомедов Заур - грек-рим тутушудан ахыр Олимпиадада доммакъ майдал алгъанды. Барысындан да бег а амам ыразыды мени спорт бла кюрешгениме.

- Каратеде кыайсы хорламынгы эм багъалыгъа санайса?

- Алыкъа эм багъалы хорламым алдады, мен анга битеу кючюмю, кыарууум аймай, кече-кюн да хазырларыгъа, жарау этерге кюреширимке.

ЛАЙПАНЛАНЫ Мадина.

СУРАТДА: биринчи жерде Сотталаны Мира.

Конкурс

Ашарыкъланы ким уста жарашдыргъанына къарагъандыла

Бахсанда сыйлы Рамазан айгъа жоралап «Миллет азыкъла» деген уллу шахар аралы конкурс бардыргъандыла.

Байрамгъа сабий чыгъармачылыкъ араны, район больницаны, 8-чи номерли сабий садны эм социальный жалчытыу араны келечилери, саулайда терт команда болуп кыатышхандыла.

Хар команда да келгенлеге деп энчи аш къангала кырагъандыла. Ол кюн къонакъла уа кимле эдиле; асламысы ёксюзле, кёп сабийли эм кыарысуз юйюреден акъылбалыкъ болмагъан жаш адамла, сора абаданла да чакъырлгъан эдиле.

Сабийле, уллула да командала хазырлагъан азыкълагъа бек бю-

сюрегендиле. Локъумланы энчи жаратханларын белгилегендиле. Конкурсантланы арасындан биринчи жерге айыругъа тынч болмагъанды. Хорламгъа бары да тийишли эдиле.

Конкурсну ахырында командала районну администрациясыны таматасыны атындан «Байрамгъа тири кыатышып, миллет азыкъла хазырлагъанлары ючюн» деген ыразылыкъ грамотала бла саугъалангандыла.

Биринчи жер а 8-чи номерли сабий садны келечилерине жетгенди.

Газетни келир номери 30-чу июльда чыгъарыкъды.

ТЕАТР

Жангы комедия оюннга чакъырады

Къулийланы Къайсын атлы малкъар кырал драма театр кезулю сезонун жангы оюн бла жабады. Ол 30-чу - 31-чи июльда айтхылыкъ французлу драматург Ж-Б. Мольерни «Тартюф» деген комедиясына кёре салынган спектакльни кёрюзтюрюкдю. Аны режиссёру Къулийланы Борисди.

Оюннга Байзулаланы Роза, Бачиланы Александр,

Жангоразланы Махит, Мамайланы Фатима эм башкала кыатышдыла.

Ол 19 сагъатда башланарыкъды. Орус тилге да кёрюрюленди.

Соруулары болгъанла бу телефонла бла сёлешинле: 47-50-40; 47-54-37

Хош келигиз!

Бипаирлу

Жамауатны болушлугъу керекди

Кёнделени администрациясы бла эллиени бир кыаууму бу элде Уллу Ата журт урушда ёлгенлеге эсертме салыргъа белгиленгенин билдиредиле. Аны уллулугъу 63x2,3 метрни тутарыкъды. Бу элден чыкъганланы, башхаланы да аны кыурулушуна кыошумчулукъ этерлерин тилейбиз.

Эсертмени ишлеуге кеслери ыразылыкълары бла ахча берирге сюйгенле аны бу расчётный сётха ётдюрюрге боллукъдула:

42307810960330137940 Россейни Сбербанкны Къабарты-Малкъарда 8631-чи номерли бёлюмю, Кёнделен эл.

Баш редактор АТТАЛАНЫ Жамал

РЕДКОЛЛЕГИЯ:

БЕППАЙЛАНЫ Муталип
(баш редакторну орунбасары)

КЪОНАКЪЛАНЫ Хасан
(баш редакторну орунбасары)

ТОКЪЛУЛАНЫ Борис
(жууаплы секретарь)

ТЕКУЛАНЫ Хауа (жамауат-политика бёлюмю таматасы)

ТЕЛЕФОНЛА:

Редакторну приёмный - 42-63-01. Баш редакторну орунбасарлары - 42-38-21, 40-04-82. Жууаплы секретарь - 42-66-85. Секретариат - 40-93-62. Корректорла - 42-63-52.

Газет басманы эм асламын информацияны эркинликлерин кыоруулау жаны бла Къабарты-Малкъар регион инспекцияда 1994 жылда 14-чу июнда регистрация этилгенди.

Регистрация номер —Н—0066. Индекс - 51532

Газетни басмагъа КъМР-ни Басма эмда асламын коммуникацияла жаны бла кыарал комитетини компьютер службасы хазыр этгенди.

Газет «Тетраграф» ООО-ну типографиясында басмаланганды. Нальчик шахар, Ленин атлы проспект, 33

Номерге графике кёре

19.00 сагъатда кыол салынады.

20.00 сагъатда кыол салынганды

ГАЗЕТНИ НОМЕРИН

ЧЫГЪАРГЪАНЛА:

Теммоланы Мухадин - дежурный редактор;
Кетгенчиланы Зульфия - жууаплы секретарьны орунбасары;
Зезаланы Лида (1,2,3,4-чу бетле),
Бийчеккуланы Жаннета (5,6,7,8-чи бетле) - корректорла.

Тиражы 1900 экз. Заказ № 1476

РЕДАКЦИЯНЫ ЭМ
ИЗДАТЕЛЬНИ АДРЕСИ:

360000, Нальчик шахар,
Ленин атлы проспект, 5
электронный почтасы:
elbor_50@mail.ru